

прабългарски имена.²⁾ По-голъмо изключение той прави, както ще видимъ по-долу, само за националното име българинъ. Инакъ въ всичкитѣ му многобройни студии ние отбѣлзваме само 2—3 тълкувания отъ първата категория:

Кубратъ. Това име е съставено „отъ купъ = *digne* или *dago* французско мнимо, и отъ братъ *bert*, *купъ* — *ратъ*, високий, славный въ бранѣхъ, българскый *Dagobert* или по-ясно да кажимъ отъ *купъ* и *ратъ* = съвкупление войны, воюашный, юнакъ = *guerrier*: куп-рат, и на б убърнжто, какъ то въ рѣчытъ бобъ и бопъ по народному изговору, робъ и ропъ и друг. куп-рат = Кубратъ = съвокупляющъ ратъ, военный юнакъ = *brave guerrier*“ (Ключъ бълг. яз. 112). Възхитенъ отъ своята етимология Раковски възкличава: „Колко сѣ смѣшни историцитѣ и любословцитѣ, между които и много славяны зовими, въ очи които таа рѣчь ie была кату транъ татаритина, и отъ того ся заключавали и рѣшили, чи дошавный . . . отъ Волжянскыѣ стрѣны Кубратъ сѣ едно отдѣление, былъ татаринъ!“ (ibid).

Крумъ. „Та рѣчь е чиста българска и значи горѣщый и приносно силный. Сходна ней рѣчь имамъ на българскы *скрумъ* — огорѣлоє въ огня вещество, кое ся е събрало и съварало на по-малки часты. Съ-кърумъ = съ-караное вещество; безъ прѣдлога сѣ, оставя *крумъ*“ = *крумъ*. Тукъ никаква татарщина не ся вижда, въ чиста старо-българска рѣчь, коеи каждый слогъ си има значеніе: съ-къ-ръмъ-съ (*sic*), става *скрумъ* и безъ прѣдлога — *Крумъ*“. (О Аспень, р. 113, заб. 23.)

Хакантъ „произходи отъ глагола *хакамъ* = хакамъ — бутамъ, насилвамъ, приносно; *хакантъ* значи насилникъ, владѣтель, царъ“. Срав. по значение гр. *tyrannos*, насилникъ. (О Аспень, 113, 25.)

Тарханъ. „Исто и рѣчь тарханъ или тарканъ сѣ чисти български рѣчи и произходѣтъ отъ глагола *тарханъ* — вържъ — управямъ или тыркамъ. Тарханъ — тарканъ значи управитель“. (ibid). Ср. тукъ (93.) и етимологията на *Атила* (собственно Българско-име) отъ *a* отрицателно и *тилъ*, край, тлѣние = „безкрайный, нетлѣнный“ или отъ *a* + *тулъ* (калъ, затуляние, тъмнота) *Атула*, *Атила*, „не-тъмный“, = Аспень.

Савельевата етимология на *Крумъ* (*Крѣбъсѣ* = Крувашъ или Крубанъ, Грубошъ, *Крѣбъсѣ* — Крумошъ, Грумошъ, Громошъ) ямираме и въ Бълг. Книжици 1858. ч. II. Авт. „Новъ источникъ за Българскъ-тѣ исторіи отъ IX вѣкъ“. Н. В. С. р. 263. Между двѣтъ форми „Мутрогонъ или Крутогонъ“ последната се смѣта за по правилна (ibid). — Същото тълкувание на Крумъ се привежда още по-рано въ *Паригр. В.* 1857, № 328 въ една филологична статья. Въ по-ново врѣме още у *Захариева* Географико-историко-статистическо Опис. на Тат.-Паз. каазъ, Вѣна 1870, (р. 9 Грумошъ) и Гръмъ дори въ Енциклоп. Рѣчи. на Касърова (1899).

Въ „Гайда“ год. I. 102. Славейковъ търси старитѣ собствени имена Аспарухъ и Кубратъ въ сегашнитѣ народни имена Паро и Пара (произв. Парова, Парина) и въ женското име Кубра.

Глава IV.

Френъ и неговата хипотеза за смѣсенія произходъ на българитѣ.

Оползотворение на арабскитѣ извѣстия.

Слѣдъ Туимановитѣ изслѣдвания, които се основаватъ, също като Венелиновитѣ, изключително на византийскитѣ извори, появата на Фре-